

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Mérnök-alpolgármester*

Forrás: *Vállalkozók Lapja*

3n
(Hely)

1927. 11. 30.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy 352.053.1

Hely

Idő

"1927"

Személy

352.053.1 "1927"

Mérnök-alpolgármester.

Dorner Gyula miniszt. tanácsos, főv. törvhat. biz. tag közgyűlési beszéde. —

Negyvenéves mérnöki mult áll mögöttem, amely időt én többféle adminisztrációban töltöttem el, tehát a mérnöki igazgatásnak sokféle részével és módjával ismerkedtem meg. Ez jogosít fel arra, hogy a főváros mérnöki igazgatásáról néhány szót szóljak.

Nem szorul bizonyításra, hogy a mérnöki igazgatás rendkívül fontos tényezője a főváros egész igazgatásának, mert hiszen akárhová nézünk és nyulunk, a fővárosi igazgatás különböző osztályainak működésében mindenütt mérnöki teendőkre és alkotásokra bukkanunk és konstatálom, hogy a főváros költségvetésének igen jelentékeny része a mérnöki alkotások létesítésére megy reá. Eppen ezért nagyon fontos, hogy a főváros igazgatásának ezt az ágát olyan jól szervezzük meg, amilyen jól csak lehetséges. Az én gondolatmenetem nem azokból a tünetekből indul ki, melyek mostanában meglehetősen gyakran alkották beszéd tárgyát itt a közgyűlés termében. Nem kívánok tehát ennek az okoskodásomnak kiindulásánál a hiteltullépésekre hivatkozni, ellenére annak, hogy az egész ügyet igen jól ismerem és annak sokkal nagyobb fontosságát tulajdonítok, mint amilyet most egyáltalában annak tulajdonítani szokásban van. Én a hiteltullépéseket sokkal nagyobb bajnak tartom, mint amilyenek általában tartják. Én azonban nem ebből indulok ki, mert a hiteltullépések csak tünetei a beteg testnek és a betegségnek, de nem maga a betegség. Annak okát sokkal mélyebben keresem és igyekszem a betegségnek a lényegét megállapítani. Azt, hogy a főváros mérnöki igazgatása beteg, nem az apró tünetben látom, hanem abban, hogy minálunk, a mérnöki alkotások terén igen tág helye van az ötletszerűségnek, a véletlennek. Egyes alkotások létesítése nem kapcsolódik össze egy megfelelő

szerves egészszé, hanem szinte véletlenül születnek meg még akkor is, ha azok magukban meglehetősen értéket képviselnek, ezenkívül, ha jól és helyesen is vannak megalkotva. Ennek az az oka, hogy minálunk a mérnöki igazgatás majdnem minden ágában hiányát látom a programnak és a tervszerűségnek. Akármerre nézzünk — pár évtizedre szóló összefogó tervet, programot nem látunk, nem ismerünk, vagy legalább is a közgyűlésnek nem volt alkalma ezeket a programokat és terveket megismerni, letárgyalni, pedig tulajdonképpen ez volna a közgyűlés feladata.

A főváros mérnöki igazgatása a három mérnöki ügyosztályon kívül részben az üzemekben, részben pedig a főváros egyéb igazgatási ügyosztályaiba beosztott kisebb mérnöki szervezetekben bonyolódik le ugyannyira, hogy a fővárosnál ezidőszerint körülbelül 8—10 egymás mellett működő külön-külön irányban folyik a mérnöki igazgatás, anélkül, hogy rendelkezésre állna valamely olyan szerv, mely a különböző osztályokat egyesítené, összefogná, hogy így az egész, egységes szervezet a közös cél érdekében működhetné. Mert azok a szervezetek, mint pl. a tanács és a polgármester urak nem mérnöki szervezetek és nem is lehet ezeket mérnöki szempontból helyes egészszé összefoglalni és megfelelően irányítani.

Hogy ez valóban így van, azt néhány példával vagyok bátor illusztrálni.

Ha körültekintünk, például a legközelebbi multban szó volt arról, hogy megveszünk egy telket a központi vásárcsarnok kibővítésére, tehát már telket is akarnak venni, holott még azt sem tudjuk, hogy mi lesz a régi Központi vásárcsarnokkal. A mai, az nem központi vásárcsarnok, nem volt az már megépítésének idejében sem, annál kevéssé az most. Ugy vélem ezzel mindenki tisztában van, hogy a köz-

ponti vásárcsarnokot ott hagyni nem lehet. De, hogy hová tegyük, milyen formában építsük

ki, erről még nem hallottunk, holott a központi vásárcsarnok elhelyezése magával hozza a dunaparti pályaudvar és kikötő kérdését, sőt egész sorát az égető és fontos kérdéseknek. Ezt tehát szakszerűen megoldani egy okos, előrelátó, összefogó program nélkül egyszerűen lehetetlen.

Ugyanebben a kérdésben ott fekszik az igen tisztelt tanács előtt egy meglehetősen életre való ajánlat, a fedett vásároknak az ajánlata. Erre vonatkozólag tehát ajánlat fekszik a főváros előtt, amely a főváros anyagi megterhelése nélkül óhajtaná megoldani ezt a kérdést. Elismerem, hogy ez az ajánlat nem érett meg arra, hogy a mostani nyers állapotában azt elfogadjuk, de alkalmas volna arra, hogy tárgyaljuk és Budapest piaci érdekében ezt az eszmét is felhasználjuk és ilyen irányban is létesítményeket alkossunk. Csak annak illusztrálására mondom ezt el, hogy ebben a kérdésben is hiányzik a program.

Itt van a közlekedési program, a pályaudvarok ügye, a hidak, a villamos, az autóközlekedés, a feladatoknak egész légiója, — és ezeknek egy összefogó program keretében való megoldásáról ezideig még csak nem is hallottunk. Itt van a sokat emlegetett új jelszó, — Budapest fürdőváros! Hiszen magántársaságban, ujságokban mindenütt csak úgy harsog a „Budapest fürdőváros“ jelszava. Az én meggyőződésem az, hogy egy milliós város, ahol az adminisztrációnak, az iparnak és kereskedelemnek a koncentrációja van, nem tehető fürdővárossá. Elismerem, hogy vannak és lehetnek a városnak részei, mint például a budai rész, a Városliget vagy a Margitsziget, melyek erre alkalmasak, de Budapest fürdőváros, ez nem azt jelenti, hogy itt most egyszerűen 8—10 fürdőt építsünk. Így Budapest fürdőváros nem lesz soha. A fővárosnak vannak igen nagy feladatai, hogy megalkossa azokat a kereteket, amelyekbe a magánvállalkozás beillesztheti a maga programját. Mindezekről a programokról nem tudunk és nem hallottunk, az idevonatkozó terveket nem ismerjük.

... meg hozhatnák fel, de nem akarom untatni az igen tisztelt közgyűlést, csak azt akarom megállapítani, hogy azon, hogy azok a programok hiányoznak, nem csodálkozom, mert egyszerűen nincs senki, aki ilyen csináljon. Hiszen az ut és csatornaépítési ügyosztály dolgozik a maga szakmájában, a középítési ügyosztály épít, egy másik a várost rendezzi, a többiek megint mást csinálnak, de hogy valaki ezt a sokféle működést szerves egészszé egyesítse, ez a szerv minálunk hiányzik.

Ezt a szervet én egy harmadik, egy mérnök-alpolgármesterben látom!

Az egyedül helyes megoldásnak azt tartom, hogy a mérnöki ügyek osztásának be kizáróan mérnöki ügyosztályokba és ezek felett legyen egy mérnök-alpolgármester, aki az egésznek egységes vezetését és helyes irányítását biztosítja. Ezt szükségesnek tartom azért, mert csak ilyen magas pozíció biztosíthatja a mérnöki igazgatásnak a megfelelő függetlenségét. Kisebbségi pozícióban megint oda fog sülyedni a mérnöki igazgatás, ahol van, melyben egyedül a csatornázási ügyosztálynak van önállósága, mert a többiek csak olyan tanácsadó szervei az igazgatási ügyosztályoknak, akiket, ha akarnak, meghallgatnak, ha nem akarnak, nem hallgatnak meg. Én nem vindikálom a nagy gondolatokat tisztán a mérnök embereknek, elismerem, hogy ideák mindenütt megszülethetnek, de azoknak helyes formába öntését csak mérnökember képes biztosítani, csak a mérnök képes arra a magaslatra emelkedni, hogy az apró szervezés helyett összefoglaló programot készítsen a főváros számára.

Ebben látom én a *mérnök-alpolgármesteri állás* jelentőségét, ebben látom csak ez egyedüli lehetőséget abban a tekintetben, hogy a főváros mérnöki ügyeit előbbre vigyük és olyan pályára tereljük, melyeknek nyomán nem gáncs és bajok, hanem sikerek fognak teremni. Ebben a tekintetben kívánok külön javaslatot tenni, mert hiszen a készülő fővárosi törvényhez mi nem igen szólhatunk hozzá, javaslatokkal nem állhatunk elő, csak kérhetünk. De kérem minden biz. tagtársamat, akik az én igazságomat elismerik és belátják, hogy erre szükség van, hogy ebben az irányban működni és ezt a tervet megvalósítani sziveskedjenek. Nyugodt lélekkel állithatom, hogy azok a költségek, melyek az ilyen szervezettel együtt járnak, bőségesen meg fogják hozni nemcsak a kamatekat, de a befektetett tőkét is meg fogják érni, abban az irányban, hogy Budapest fővárosnak mérnöki alkotásai nemcsak magasabbban véve szépek, de egyszersmind gazdaságosak és célszerűek is lesznek. Megvalósításuk sorrendje is a legjobb gazdálkodás feltételeinek fognak megfelelni.

Mérnök-Napoleonok tudnak létesíteni nagyot, szépet mindenféle szervezetben, mérnök-Napoleonok azonban százévben egyszer születnek, erre pedig közigazgatási szervezeteket felépíteni nem lehet. Nekünk az egyszerű, de jótételegű emberekre kell számítanunk és oly szervezeteket kell felállítanunk, amelyek Napoleon nélkül is hasznosak, jók lesznek a főváros javára.